

Συναισθηματική Νοημοσύνη και Μαθησιακή Συμπεριφορά.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Θεοδώρα Γκέλη
Εκπαιδευτικός, Ιδρυτικό μέλος
Ελληνικού Κέντρου Συναισθημάτων

ΘΕΟΔΩΡΑ ΓΚΕΛΗ

Εκπαιδευτικός // Χημικός // Ιδρυτικό Μέλος του Ελληνικού Κέντρου Συναισθημάτων

Σειρά: Έρευνες

Τίτλος: Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας: Συναισθηματική Νοημοσύνη και Μαθησιακή Συμπεριφορά
Συγγραφέας: Θεοδώρα Γκέλη, Χημικός, Εκπαιδευτικός, Ιδρυτικό μέλος Ελληνικού Κέντρου Συναισθημάτων.

Γραφιστικά, σύνθεση εξωφύλλου: Αργύρης Σ. Μάρδας
Copyright © 2021 Αργύρης Στραβελάκης Μάρδας
Αλκυόνης 85 - 17562 Παλαιό Φάληρο. Τηλ: 2109841088

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη - δημιουργού. Νόμος 2121/1993 και κανόνες διεθνούς δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Παραγωγή: Ελληνικό Κέντρο Συναισθημάτων
Έκδοση: Ελληνικό Κέντρο Συναισθημάτων

ΜΕΡΟΣ Α΄

Εισαγωγή

Καθορίζοντας ως θέμα , τη συναισθηματική νοημοσύνη και την επίδρασή της στην μαθησιακή συμπεριφορά των εφήβων θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε μια ερευνητική πρόταση που έχει σκοπό να παρουσιάσει την αναγκαιότητα της εισαγωγής στο Αναλυτικό Πρόγραμμα μαθημάτων στα σχολεία της Ελλάδας , του μαθήματος της κοινωνικής συναισθηματικής μάθησης.

Συγκεκριμένα θα προσπαθήσουμε να δείξουμε ότι με τη βελτίωση της συναισθηματικής νοημοσύνης των εφήβων μπορούμε να βελτιώσουμε την σχολική επίδοση, να εκπαιδεύσουμε στη διαχείριση του άγχους , τη διαχείριση των συγκρούσεων και την αλλαγή στάσεων των εφήβων απέναντι σε διάφορα κοινωνικά ζητήματα.

Στο Α' μέρος της εργασίας θα γίνει βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος, καθορισμός του ερευνητικού σκοπού και των ερευνητικών ερωτημάτων. Στο Β' μέρος θα παρουσιαστεί η Μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί. Θα γίνει αιτιολόγηση της επιλεχθείσας μεθόδου έρευνας , περιγραφή και αιτιολόγηση των μέσων συλλογής δεδομένων. Θα περιγραφεί η διαδικασία διασφάλισης εγκυρότητας και αξιοπιστίας της έρευνας καθώς και η δειγματοληψία. Θα παρουσιαστούν τα ζητήματα δεοντολογίας της έρευνας και τέλος η διαδικασία ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων.

Η έρευνά μας σε όλα τα στάδια τεκμηριώνεται χρησιμοποιώντας πηγές της Ελληνικής και Διεθνούς βιβλιογραφίας.

Προτείνουμε τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας γιατί θεωρούμε ότι ο στόχος της έρευνας μας , η διερεύνηση δηλαδή της σχέσης της κοινωνικής συναισθηματικής μάθησης με τη βελτίωση της ικανότητας των εφήβων να προσλαμβάνουν τη νέα γνώση και να αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες για να θέτουν και να κατακτούν θετικούς στόχους , να έχουν κριτική σκέψη και να λαμβάνουν υπεύθυνες αποφάσεις , μπορεί έτσι να επιτευχθεί.

Εισαγωγή

Η συναισθηματική νοημοσύνη ορίζεται ως η ικανότητα των ατόμων να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους , όπως επίσης και τα συναισθήματα των συνανθρώπων τους , να μπορούν να διακρίνουν τα διαφορετικά συναισθήματα , να τα ονομάζουν και τέλος να μπορούν να χρησιμοποιούν τη συναισθηματική πληροφορία ως οδηγό σκέψης και συμπεριφοράς. (Coleman, Andrew , 2008)

Ο όρος «συναισθηματική νοημοσύνη» εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1964 σε ένα έγγραφο του Μάικλ Μπέλντοχ Ζ(Beldooh, M. , 1964).και πιο μετά το 1966 σε ένα έγγραφο του Β. Λόινερ (Leuner, B , 1966).

Στα χρόνια που ακολούθησαν αυτές τις δύο πρώτες αναφορές δημοσιεύτηκαν διάφορες διατυπώσεις του όρου από πολλούς επιστήμονες όπως ο Χάουρντ Γκάρντνερ που εισήγαγε την ιδέα των Πολλαπλών Νοημοσυνών διατυπώνοντας την άποψη ότι η γνωστική ικανότητα δεν μπορεί να περιγραφεί πλήρως με το δείκτη νοημοσύνης μόνο , όπως παραδοσιακά συνηθίζεται (Gardner, H. , 1983) και τον Στάνλεϊ Γκρίνσπαν που διατύπωσε ένα πρώτο μοντέλο για την περιγραφή της συναισθηματικής νοημοσύνης το 1989 ακολουθούμενος την ίδια χρονιά από τους Πίτερ Σαλόβει και Τζον Μάγιερ . (Salovey, P.; Mayer, J.D. , 1989).

Βέβαια ο όρος έγινε ευρέως γνωστός χάρη στον Γκόουλμαν όπου στο βιβλίο του που έγινε best seller κατάφερε να εξηγήσει γιατί η συναισθηματική νοημοσύνη έχει μεγαλύτερη σημασία από το IQ .(Goleman, D. , 1995)

Έρευνα που διεξάχθηκε το 2002 για την εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής συναισθηματικής μάθησης σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έδειξε ότι υπήρχαν πολλαπλά οφέλη στους μαθητές . (Elias, M. J. , 2002). Ανεξάρτητα από το περιβάλλον του μαθητή (πόλη ή προάστιο) ή την κοινωνικοοικονομική θέση της οικογένειας από την οποία προέρχεται η εφαρμογή του προγράμματος συναισθηματικής μάθησης είχε θετική επίδραση στις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες του , στη σχέση του μαθητή με το σχολείο , την σχολική επίδοση και τη διαχείριση των στρεσογόνων καταστάσεων όπως και τη γενικότερη κοινωνική τους συμπεριφορά .

Αρκετοί ερευνητές έχουν ασχοληθεί μέχρι τώρα με τη διερεύνηση της σχέσης που μπορεί να συνδέει την ηλικία με τη βελτίωση της συναισθηματικής νοημοσύνης και έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτή μπορεί να αναπτύσσεται μέχρι περίπου τα 50 έτη (Bar-On, R. , 2000). Στην ίδια έρευνα επίσης συγκρίνοντας δείγμα πληθυσμού ηλικίας 12 έως 16 ετών με δείγμα πληθυσμού ηλικίας 17 έως 70 ετών διαπιστώθηκε ότι η συναισθηματική νοημοσύνη αναπτύσσεται με μεγαλύτερο ρυθμό στα πρώτα έτη της νεότητας . Δεν υπάρχει καμιά καταγραφή για το ρυθμό ανάπτυξης της συναισθηματικής νοημοσύνης κατά τη διάρκεια της εφηβείας .

Τέλος υπάρχει καταγραφή που αναφέρει ότι διαπιστώθηκε ότι σε σχέση με το φύλο δεν παρατηρούνται γενικευμένες διαφοροποιήσεις μεταξύ αγοριών και κοριτσιών απλά παρατηρούνται κάποιες διαφορές σε επιμέρους διαστάσεις της συναισθηματικής νοημοσύνης . Διαπιστώθηκε ότι τα κορίτσια είναι πιο ικανά στην αναγνώριση των συναισθημάτων (Mayer, J. D., Caruso, D. & Salovey, P. ,

////////////////////////////////////

1999) και έχουν καλύτερες διαπροσωπικές ικανότητες (Bar-On, R. , 2000) σε αντίθεση με τα αγόρια που έχουν καλύτερες ενδοπροσωπικές ικανότητες (Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C. J., & Dornheim, L. 1998)

Αποτελεί γενική διαπίστωση ότι δυστυχώς πολλοί μαθητές παρουσιάζουν μειωμένες κοινωνικές – συναισθηματικές δεξιότητες και χάνουν τη σύνδεση με το σχολείο καθώς περνούν από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια βαθμίδα εκπαίδευσης . Αυτή λοιπόν η έλλειψη σύνδεσης με το σχολείο επηρεάζει αρνητικά τη μαθησιακή τους ικανότητα , τη συμπεριφορά τους και την υγεία τους . (Blumm,R.W. , & Libbey , H.P. , 2004) . Σε ένα γενικό δείγμα πληθυσμού που αριθμούσε 148.189 μαθητές πέμπτης και έκτης δημοτικού μόνο το 29% με 45% από αυτούς που έλαβαν μέρος στην έρευνα διαπιστώθηκε ότι είχαν κοινωνικές δεξιότητες όπως εν συνείδηση , ικανότητα λήψης απόφασης και διαχείρισης συγκρούσεων . Από αυτούς μόνο το 29% ανέφερε ότι το σχολείο τους παρείχε ένα ενθαρρυντικό και φιλικό περιβάλλον . (Benson, P. L., 2006) . Σύμφωνα με την έρευνα στο γυμνάσιο και το λύκειο ένα ποσοστό 40% με 60% οδηγήθηκαν σε αποσύνδεση της σχέσης τους με το σχολείο (Klem, A. M., & Connell, J. P. , 2004) Επίσης το 30% περίπου του πληθυσμού των μαθητών με χαμηλή συναισθηματική νοημοσύνη ενεπλάκησαν σε συμπεριφορές υψηλού κινδύνου όπως χρήση ουσιών ή αλκοόλ σεξουαλικές σχέσεις , βία , κατάθλιψη και τάσεις αυτοκτονίας συμπεριφορές που σίγουρα έχουν πολύ σοβαρές επιπτώσεις στη σχολική επίδοση και μπορούν να ελαχιστοποιήσουν την πιθανότητα για μια επιτυχημένη ενήλικη ζωή . (Dryfoos, J. G. , 1997) .

Εκπαιδευτικοί , η επίσημη πολιτεία αλλά και το ευρύ κοινό συμφωνούν ότι πρέπει τα εκπαιδευτικά συστήματα να έχουν σαν τελικό αποτέλεσμα αποφοίτους που θα είναι ικανοί όχι μόνο να ανταπεξέλθουν στα ακαδημαϊκά τους καθήκοντα αλλά θα μπορούν παράλληλα να συνεργάζονται με διαφορετικούς ανθρώπους έχοντας κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να έχουν μια υγιή και υπεύθυνη κοινωνική συμπεριφορά . (Association for Supervision and Curriculum Development. , 2007) . Με άλλα λόγια τα σχολεία μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανατροφή υγιών παιδιών στηρίζοντας όχι μόνο τη γνωστική τους ανάπτυξη αλλά και τη συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη . Βέβαια εδώ δε θα πρέπει να παραβλέψουμε ότι στο σχολείο του σήμερα υπάρχουν περιορισμένες δυνατότητες για την επίτευξη αυτών των στόχων αφού οι εκπαιδευτικοί σε όλες τις βαθμίδες δέχονται ισχυρές πιέσεις να επικεντρώσουν μόνο στην ενίσχυση της μαθησιακής επίδοσης που κατά βάσει ενδιαφέρει το επίσημο κράτος .

Έχει διαπιστωθεί ότι προσπάθεια εφαρμογής προγράμματος συναισθηματικής νοημοσύνης στα σχολεία παγκόσμια έχει αποτέλεσμα μια πολλά υποσχόμενη προσέγγιση για τη βελτίωση της σχολικής επίδοσης των μαθητών .(Elias , 1997) . Έφηβοι με υψηλά επίπεδα συναισθηματικής νοημοσύνης είχαν καλύτερες σχολικές επιδόσεις συγκριτικά με εκείνους που είχαν μέση ή χαμηλή συναισθηματική νοημοσύνη . (Πλασιδίου , 2005) . Είναι ενδιαφέρον το συμπέρασμα ότι η σχέση με τη σχολική επίδοση είναι πιο στενή και ευδιάκριτη όταν τα άτομα έχουν υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη . (Parker , 2004) . Προκύπτει έτσι ότι για άριστη επίδοση απαιτείται ένας συνδυασμός υψηλού λειτουργικού επιπέδου τόσο της συναισθηματικής όσο και της γνωστικής νοημοσύνης . (Goleman , 1998) .

Έχει αποδειχθεί από έρευνες ότι η εκπαίδευση των μαθητών στην ενίσχυση της συναισθηματικής νοημοσύνης ελαχιστοποιεί τους παράγοντες κινδύνου για τους εφήβους και ενδυναμώνει την προσωπικότητα . (Benson, P. L. , 2006) . Είναι γνωστό ότι ο μαθητής

μας , ο αυριανός πολίτης , ο πολίτης του μέλλοντος πρέπει να εκπαιδευτεί να έχει μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα που να του δίνει τη δυνατότητα να είναι ευέλικτος και να μπορεί να ανταποκρίνεται και να αξιοποιεί τις προκλήσεις που προσφέρονται από το περιβάλλον του . Με την εισαγωγή στην εκπαίδευση της συναισθηματικής μάθησης βοηθούμε τους μαθητές όλων των βαθμίδων να αποκτούν δεξιότητες για την αναγνώριση και διαχείριση των συναισθημάτων τους , να θέτουν θετικούς στόχους , να εγκαθιδρύουν και να διατηρούν σωστές διαπροσωπικές σχέσεις , να έχουν κριτική σκέψη και να είναι ικανοί να παίρνουν αποφάσεις . (Elias, M. J.,1997) .

Στόχος της εφαρμογής προγραμμάτων συναισθηματικής μάθησης στα σχολεία είναι η προώθηση της ενδυνάμωσης πέντε συγκεκριμένων δεξιοτήτων : αυτογνωσία , αυτοδιαχείριση , κοινωνική συνειδητοποίηση , επικοινωνία και υπεύθυνη λήψη αποφάσεων . (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning , 2005) . Αυτές οι δεξιότητες θέτουν με τη σειρά τους τη βάση για καλύτερες μαθητικές επιδόσεις , λιγότερα προβλήματα επικοινωνίας , λιγότερο άγχος . (Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J. E., Fredericks, L., Resnik, H., & Elias, M. J. , 2003).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Η παρούσα έρευνα έχει σκοπό να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ συναισθηματικής νοημοσύνης και των εκφάνσεων της συναισθηματικής και κοινωνικής συμπεριφοράς των εφήβων (συγκεκριμένα των μαθητών λυκείου) με τη σχολική τους επίδοση .

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η έρευνα αυτή έγινε με στόχο τη μελέτη της σχέσης της συναισθηματικής μάθησης με τη σχολική επίδοση μέσω δημογραφικών και ψυχολογικών χαρακτηριστικών τους . Στα δημογραφικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται το φύλο , η σχολική τάξη , και η σχολική επίδοση των μαθητών λυκείου ενώ στα ψυχολογικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται η συναισθηματική νοημοσύνη και οι εκφάνσεις της κοινωνικής – συναισθηματικής τους συμπεριφοράς .

Η μέτρηση της συναισθηματικής νοημοσύνης έγινε με ένα ερωτηματολόγιο αυτοαν αφορών (Shutte , 1998) . Στο ερωτηματολόγιο αυτό οι έφηβοι καλούνται να εκτιμήσουν την ικανότητά τους να διαχειρίζονται και να σκέφτονται με βάση τα συναισθήματα τόσο τα δικά τους όσο και των άλλων .

Χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο δημογραφικών στοιχείων για το φύλλο , ηλικία και σχολική τάξη . Για την αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης ζητήθηκε από τους μαθητές η επίδοσή τους σε συγκεκριμένα μαθήματα .

Τέλος για την αξιολόγηση των δυνατοτήτων και αδυναμιών στη συμπεριφορά των μαθητών χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο « Δυνατοτήτων και δυσκολιών – Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) . (Goodman , 1999) .

ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ :

1. Σε ποιο βαθμό σχετίζεται η συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών Λυκείου με τις εκφάνσεις της συναισθηματικής – κοινωνικής τους συμπεριφοράς και τη σχολική επίδοση .
2. Υπάρχει διαφοροποίηση στη συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών λυκείου και στις εκφάνσεις της συναισθηματικής – κοινωνικής τους συμπεριφοράς ως προς το φύλο και τη σχολική τάξη .
3. Σε ποιο βαθμό επηρεάζουν οι εκφάνσεις της συναισθηματικής – κοινωνικής συμπεριφοράς των συμμετεχόντων μαθητών λυκείου τη συναισθηματική νοημοσύνη .

ΜΕΡΟΣ Β΄

Η Έρευνα

Συμμετέχοντες

Η έρευνα θα διενεργηθεί σε μαθητές λυκείου στην Ελλάδα. Πήραν μέρος 333 μαθητές ηλικίας 15 έως 18 ετών από τις τάξεις Α΄ Λυκείου (n= , αγόρια = κορίτσια =), Β΄ Λυκείου (n= , αγόρια = κορίτσια =) και Γ΄ Λυκείου (n= , αγόρια = κορίτσια =)

Οι συμμετέχοντες καλούνται να απαντήσουν σε κάποια ερωτηματολόγια πριν και μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα συναισθηματικής νοημοσύνης .

Μεθοδολογία

Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στην ανάγκη ποσοτικής μελέτης και διερεύνησης της σχέσης της συναισθηματικής νοημοσύνης με ατομικούς παράγοντες (ηλικία , φύλο , σχολική τάξη) καθώς και με τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας όπως γνωστικές ικανότητες , χαρακτηριστικά προσωπικότητας , ικανοποίηση από τη ζωή , προσαρμοστικότητα , διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων όπως και στρεσογόνων καταστάσεων , λήψη απόφασης . (Bar-On 2000) .

Επικεντρωθήκαμε στον τρόπο που επηρεάζει η υψηλή , μέση και χαμηλή συναισθηματική νοημοσύνη τη σχολική επίδοση και γενικότερα την κοινωνική και συναισθηματική έκφραση των

εφήβων καθώς επίσης και στους παράγοντες που μπορούν να επηρεάζουν τη συναισθηματική νοημοσύνη όπως ηλικία , φύλο , σχολική τάξη και εναλλακτικές ιδέες εφήβων σχετικές με την έκφραση συναισθημάτων .

Στο τέλος της μελέτης ελπίζουμε ότι θα έχουμε εξετάσει τη σχέση της συναισθηματικής νοημοσύνης με τη σχολική επίδοση και τη γενικότερη κοινωνική και συναισθηματική συμπεριφορά των εφήβων και έτσι η μελέτη μας θα μπορεί να στηρίξει την εισήγησή μας για εισαγωγή στο αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων στο Ελληνικό σχολείο της συναισθηματικής μάθησης ως μάθημα .

Θα διερευνήσουμε συγκεκριμένα πεδία που αφορούν την εκπαίδευση με συναισθηματική μάθηση και τη συνδέουν με τη δημιουργία από τη μεριά του σχολείου ενός φιλικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος για το μαθητή .

Αιτιολόγηση Μεθόδου

Κάθε έρευνα προσπαθεί να απαντήσει σε ένα ερώτημα που έχει θέσει ο ερευνητής και τον απασχολεί , μέσω συστηματικής συλλογής και ανάλυσης στοιχείων . Είναι μια οργανωμένη προσπάθεια για συλλογή νέων πληροφοριών ή αναζήτηση απαντήσεων με τη χρήση έγκυρων και αξιόπιστων τεχνικών . Μετά το πέρας της έρευνας έχει επιτευχθεί η αναζήτηση

Η Έρευνα

γνώσεων και γίνεται καλύτερη εκτίμηση των θεμάτων που εμπλέκονται σε αυτή . (Verma & Mallic , 2004) .

Ειδικότερα η εκπαιδευτική έρευνα είναι μια δραστηριότητα που κατευθύνει την ανάπτυξη ενός οργανωμένου σώματος επιστημονικής γνώσης , σχετικά με γεγονότα που απασχολούν τους παιδαγωγούς . (Travers , 1978, στο Verma & Mallic , 2004) . Σύμφωνα με άλλους ορισμούς η εκπαιδευτική έρευνα είναι διεύρυνση του φαινομένου της αγωγής εντός των εκπαιδευτικών οργανισμών . Ο ερευνητής μελετά δομές και λειτουργίες , πρόσωπα ιδέες προοπτικές και αποτελέσματα της εκπαιδευτικής δράσης . (Γκότοβος , 2016)

Η εκπαιδευτική έρευνα προσδοκούμε να οδηγήσει σε καθολικές παιδαγωγικές υποδείξεις και κανόνες και έτσι να επιτευχθεί ένας εκπαιδευτικός στόχος . Βέβαια επειδή οι μεταβλητές που εμπλέκονται στη διδασκαλία είναι πολυάριθμες μπορούν να ελεγχθούν ως ένα μόνο βαθμό και έτσι καθίσταται πολύ δύσκολη η διατύπωση νομοτελειών ικανών να εξηγήσουν συνολικά φαινόμενα . (Χριστιάς , 2003) .

Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν , ότι η εκπαιδευτική έρευνα είναι ένα δύσκολο και απαιτητικό πεδίο . Η εκπαίδευση είναι ένα θέμα που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και άρα διερευνάται δύσκολα . Κάθε αποτέλεσμα – συμπέρασμα της έρευνας αφορά συγκεκριμένο χώρο και χρόνο . Έτσι η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου είναι ένα μεγάλης σημασίας ζήτημα αφού θα πρέπει να αποτελέσματα της έρευνας να είναι αξιοποιήσιμα και όχι αυτονόητα και ο έλεγχος της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας να γίνεται με ευκολία .

Όταν λοιπόν ένας ερευνητής λοιπόν θέσει το ερώτημά του και είναι έτοιμος να την ξεκινήσει καλείται να σχεδιάσει – επιλέξει την μεθοδολογία που θα ακολουθήσει αρχικά σε σχέση με το υπό διερεύνηση ερώτημα και έπειτα σε σχέση με το υπό εξέταση πεδίο .

Στην παρούσα έρευνα θα χρησιμοποιηθεί ποσοτική έρευνα . Για το υπό διερεύνηση θέμα επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μέθοδος γιατί:

- Μπορεί με επιτυχία να απαντήσει σε ερωτήματα που συσχετίζουν διαφορετικές μεταβλητές εντός της έρευνας. Σκοπός είναι να δημιουργηθούν , να επιβεβαιωθούν ή να επικυρωθούν σχέσεις και να δημιουργηθούν γενικεύσεις . (Leedy &Ormerod , 2001)
- Βασικό εργαλείο της αποτελεί το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο που είναι μια αντικειμενική προσέγγιση του προς διερεύνηση θέματος .
- Συλλέγει δεδομένα με αυστηρά προκαθορισμένα εργαλεία που αποδίδουν στατιστικά δεδομένα . (Creswell, J. 2003). Τα ευρήματα της έρευνας είναι προγνωστικά , επεξηγηματικά και επιβεβαιωτικά .
- Περιλαμβάνει συλλογή δεδομένων έτσι ώστε οι πληροφορίες να μπορούν να ποσοτικοποιηθούν και να υποβληθούν σε στατιστική επεξεργασία προκειμένου να υποστηρίξουν ή να αντικρούσουν εναλλακτικούς ισχυρισμούς , γνώσεις . (Creswell, J. 2003).
- Απευθύνεται σε μεγάλο δείγμα και αυτό παρέχει τη δυνατότητα γενίκευσης σε μεγαλύτερους πληθυσμούς .

Επίσης θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η ποσοτική έρευνα μπορεί να είναι περιγραφική και να εξετάζει την τρέχουσα κατάσταση προσδιορίζοντας τα χαρακτηριστικά ενός

Η Έρευνα

συγκεκριμένου φαινομένου , μπορεί να είναι πειραματική και ο ερευνητής να παρεμβαίνει με κάποιο τρόπο στην ομάδα μελέτης και στη συνέχεια να μετρά τα αποτελέσματα της παρέμβασης και αιτιώδης συγκριτική έρευνα , όπου ο ερευνητής εξετάζει πως οι ανεξάρτητες μεταβλητές επηρεάζονται από τις εξαρτημένες και εμπλέκει σχέσεις αιτίου αποτελέσματος μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών και την επίδρασή της στις εξαρτημένες μεταβλητές .

(Leedy & Ormrod , 2001) .

Στην παρούσα έρευνα δεν ενδείκνυται η διενέργεια ποιοτικής έρευνας γιατί καταρχάς μας ενδιαφέρει ο έλεγχος προδιατυπωμένων υποθέσεων σχετικών με το ερευνητικό μας ερώτημα και όχι η ανακάλυψη νέων πτυχών και διαστάσεων του εξεταζόμενου θέματος . Μας ενδιαφέρει η στατιστική γνώση που αναφέρεται στην μέση συμπεριφορά και μπορεί να δώσει χρήσιμους προσανατολισμούς και όχι η σχέση αιτίας - αποτελέσματος . Η ποιοτική έρευνα είναι μια ολιστική προσέγγιση που περιλαμβάνει την ανακάλυψη , είναι λιγότερο δομημένη στην περιγραφή γιατί διατυπώνει και χτίζει νέες θεωρίες . (Creswell , 1994) . Επίσης δεν χρησιμοποιήθηκε ποιοτική έρευνα γιατί αυτή αναφέρεται σε μικρό δείγμα και τα αποτελέσματα αφορούν μόνο το υπό μελέτη δείγμα ενώ στην περίπτωση μας στόχος είναι να γίνει στο τέλος γενίκευση αποτελεσμάτων οπότε απαιτείται μεγάλο δείγμα για να γίνει γενίκευση και ποσοτικοποίηση των στοιχείων .

Εννοιολογικοί και Λειτουργικοί Ορισμοί

Οι μεταβλητές στην έρευνα αναφέρονται σε ένα θέμα που τα μετρήσιμα χαρακτηριστικά του μπορούν να αλλάξουν κατά τη διάρκεια μιας επιστημονικής έρευνας .

Ο εννοιολογικός ορισμός μιας μεταβλητής ορίζει μια έννοια και εξηγεί τον τρόπο που σχετίζεται η έννοια αυτή με άλλες παρεμφερείς έννοιες . Προϋποθέτει τόσο τη γνώση όσο και την αποδοχή των θεωριών από τις οποίες εξαρτάται .

Ο λειτουργικός ορισμός μιας μεταβλητής αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο θα ορίσουμε και θα μετρήσουμε μια συγκεκριμένη μεταβλητή όπως χρησιμοποιείται στην έρευνά μας .

Παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά οι μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό της παρούσας έρευνας με στόχο την υλοποίηση των ερευνητικών στόχων .

α. Επίδραση του επιπέδου της συναισθηματικής νοημοσύνης του εφήβου στην σχολική επίδοση

Προκειμένου να μελετήσουμε την επίδραση του επιπέδου της συναισθηματικής νοημοσύνης του εφήβου στη σχολική του επίδοση θα χρησιμοποιήσουμε το συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών ;

1. Σχολική επίδοση η οποία μετρήθηκε με την τυποποιημένη βαθμολογία και ειδικά tests στη Νεοελληνική Γλώσσα , τα Μαθηματικά , τη Φυσική και την Ιστορία . Για τη μέτρηση της σχολικής επίδοσης χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα σχολικά αρχεία .
2. Διαφοροποίηση ως προς τη σχολική επίδοση ατόμων με υψηλές ή χαμηλές προσωπικές εκτιμήσεις για τις

συναισθηματικές τους ικανότητες . Η μέτρηση της συναισθηματικής νοημοσύνης έγινε με εκτίμηση των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων . Αξιολογήθηκαν διάφοροι τύποι γνωστικών κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων που σχετίζονται με την αναγνώριση συναισθημάτων ή την επίτευξη στόχων , ικανότητα λήψης απόφασης , διαχείριση κρίσεων . Οι αξιολογήσεις των παραπάνω δεξιοτήτων έγινε με τη χρήση κατάλληλων ερωτηματολογίων .

Χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο που μετρήθηκε με κλίμακα τύπου Likert

Που είναι μια πενταβάθμια κλίμακα που ενδείκνυται όταν θέλουμε να μετρήσουμε συστηματικά ατομική συμπεριφορά , όπου ο ερωτώμενος αποτυπώνει το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σε ορισμένες ερωτήσεις του δοσμένου ερωτηματολογίου .

β. Ικανοποίηση από τη σχολική ζωή

Ως ικανοποίηση από τη σχολική ζωή ορίζεται η αίσθηση της άνεσης και της λειτουργικότητας του εφήβου στο σχολικό περιβάλλον. Με κατάλληλο ερωτηματολόγιο θα μετρηθεί η σχέση των συναισθηματικών δεξιοτήτων του ατόμου με την ποιότητα της σχολικής ζωής και τη δυνατότητα του μαθητή να πάρει μέρος στις δραστηριότητες του οργανισμού , να αισθάνεται αναπόσπαστο μέρος του .

Για τη μέτρηση της μεταβλητής αυτής χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Ικανοποίησης από τη Ζωή (Satisfaction With Life Scale SWLS) . Είναι ένα εργαλείο 5 ερωτημάτων που έχει σχεδιαστεί

για τη μέτρηση της ικανοποίησης από τη ζωή κάποιου .
Αποτελείται από 5 ερωτήσεις με 7 διαβαθμίσεις τύπου Likert
από 1 « διαφωνώ πάρα πολύ» έως 7 « συμφωνώ πάρα πολύ» .

Η βαθμολογία στην SWLS σχετίζεται με την ψυχική υγεία
του ατόμου μέσα στο σχολικό περιβάλλον . Μπορούμε να
διαπιστώσουμε έτσι αν το σχολικό περιβάλλον είναι
υποστηρικτικό και φιλικό για το άτομο και το προστατεύει από
ακραίες συμπεριφορές στην ευαίσθητη ηλικία της εφηβείας .

γ. Κοινωνική – Συναισθηματική Έκφραση και θετικά και αρνητικά συναισθήματα

Η εξαρτημένη μεταβλητή κοινωνική συναισθηματική έκφραση
ορίζεται στη συγκεκριμένη έρευνα ως η ικανότητα του ατόμου
να εκφράζεται θετικά μέσα στο κοινωνικό σύνολο , να
συνεργάζεται με τους γύρω του . Τα αποτελέσματα
αντικατοπτρίζουν την καθημερινή συμπεριφορά και την
επίδραση της κοινωνικής συναισθηματικής μάθησης στη
βελτίωση αυτής , που έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία στο
μαθητή θετικών και αρνητικών συναισθημάτων .

Για την αξιολόγηση των θετικών και αρνητικών
συναισθημάτων των μαθητών χρησιμοποιήθηκε το
ερωτηματολόγιο Positive and Negative Affect Schedule PANAS
(Sideridis, G. D. 2005) . Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελείται
από δύο κλίμακες με 4 επίθετα η καθεμία που αξιολογούν τόσο
το θετικό όσο και το αρνητικό συναίσθημα . Η μέτρηση γίνεται
με κλίμακα Likert 5 βαθμών που κυμαίνεται από « πολύ
ελαφρώς ή καθόλου» έως « εξαιρετικά» .

Οι ερωτώμενοι ζητείται να απαντήσουν για τα
συναισθήματά τους όχι μόνο τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή
αλλά και σε στιγμές του παρελθόντος . Με τον τρόπο αυτό ο

ερευνητής μπορεί να παρατηρήσει την αλλαγή των
συναισθημάτων θετικών και αρνητικών σε ένα χρονικό διάστημα
.

δ. Δημογραφικά Στοιχεία

Ζητείται από τους συμμετέχοντες να δηλώσουν συγκεκριμένα
δημογραφικά στοιχεία όπως το φύλο , την ηλικία και τη σχολική
τάξη που βρίσκονται . Διερευνάται έτσι αν υπάρχει
διαφοροποίηση στο επίπεδο της συναισθηματικής νοημοσύνης
των μαθητών και τις εκφάνσεις της συναισθηματικής κοινωνικής
τους συμπεριφοράς ως αναφορά τα πιο πάνω δημογραφικά
στοιχεία που αναφέρθηκαν.

Περιγραφή και Αιτιολόγηση των Μέσων Συλλογής Δεδομένων

Η διαδικασία συλλογής δεδομένων έγινε με τη χρήση ερωτηματολογίων. Τα χρησιμοποιούμενα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν δημογραφικές ερωτήσεις, κλίμακες στάσεων και γενικότερα είναι δομημένα και τυποποιημένα. Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν έχουν χρησιμοποιηθεί και σε άλλα επιστημονικά ερωτηματολόγια. Τα συγκεκριμένα ερωτηματολόγια είναι κατάλληλα για να καλύψουν όλες τις μεταβλητές της έρευνας και να μας οδηγήσουν στη διεξαγωγή έγκυρων αποτελεσμάτων. Χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλίμακας επειδή μας ενδιέφερε συλλογή δεδομένων που αφορούν στάσεις και συμπεριφορές.

Η στρατηγική δειγματοληψίας βασίζεται στη θεωρία των πιθανοτήτων (τυχαίο δείγμα) με τη μέθοδο της δειγματοληψίας κατά συστάδες επειδή το δείγμα μας είναι αρκετά μεγάλο. Σε ένα δείγμα κατά συστάδες ο ερευνητής μπορεί εύκολα να οδηγηθεί σε γενικεύσεις για όλο τον πληθυσμό αφού στο δείγμα οι παράμετροι του ευρύτερου πληθυσμού περιγράφονται με ακρίβεια. (Louis Cohen, Lawrence Manion, Keith Morrison, 2000).

Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν το ίδιο πλαίσιο αναφοράς και δεν υπάρχει σε καμιά περίπτωση παρουσία και εμπλοκή του ερευνητή. Οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου με συγκεκριμένες απαντήσεις οπότε ο ερωτώμενος δε χρειάζεται να διαθέσει πολύ χρόνο. Απαντά σε μικρό χρόνο από την άνεση του σπιτιού του από το κινητό του τηλέφωνο ή τον ηλεκτρονικό του υπολογιστή.

Το ερωτηματολόγιο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του σχολείου και οι απαντήσεις υποβάλλονταν σε ειδική πλατφόρμα ανώνυμα. Έτσι είμαστε σίγουροι ότι απάντησαν μόνο μαθητές του σχολείου.

Στο ερωτηματολόγιο διακρίνουμε 4 μέρη . Το 1^ο μέρος είναι σχετικό με τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων . Το 2^ο μέρος είναι σχετικό με την επίδραση του επιπέδου συναισθηματικής νοημοσύνης του εφήβου στη σχολική επίδοση . Αφού τέθηκαν ερωτήσεις σχετικές με τη σχολική επίδοση των ερωτώμενων στη Νεοελληνική Γλώσσα , τα Μαθηματικά , την Ιστορία και τη Φυσική , ακολούθησε ερωτηματολόγιο σχετικό με τη μέτρηση του επιπέδου συναισθηματικής νοημοσύνης του ερωτώμενου. Διερευνήθηκε η διαφοροποίηση της σχολικής επίδοσης ατόμων με υψηλές ή χαμηλές προσωπικές εκτιμήσεις για τις συναισθηματικές τους ικανότητες . Το 3^ο μέρος είναι σχετικό με την ικανοποίηση από τη σχολική ζωή με στόχο να διερευνηθεί η σχέση των συναισθηματικών δεξιοτήτων του ατόμου με την ποιότητα της σχολικής ζωής και την λειτουργική ένταξη του μαθητή στο σχολικό περιβάλλον . Χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Ικανοποίησης από τη Ζωή (SWLS) με 5 ερωτήσεις και διαβαθμίσεις τύπου Likert . Με τα αποτελέσματα στοχεύουμε να διερευνήσουμε τη συσχέτιση της ψυχικής υγείας του ατόμου με το σχολικό περιβάλλον . Το 4^ο μέρος είναι σχετικό με την ικανότητα του ατόμου να εκφράζει τα συναισθήματά του θετικά και αρνητικά μέσα σε ένα κοινωνικό σύνολο . Για την αξιολόγηση των συναισθημάτων χρησιμοποιήσαμε ερωτηματολόγιο Positive and Negative Schedule PANAS και η μέτρηση γίνεται μέσω της κλίμακας Likert . Διερευνώνται τα θετικά και τα αρνητικά συναισθήματα των ατόμων όχι μόνο τη δεδομένη χρονική στιγμή αλλά και σε παρελθόντες στιγμές με στόχο να μελετήσουμε αν με την εφαρμογή μαθημάτων συναισθηματικής μάθησης μπορούν να αλλάξουν τα συναισθήματά τους.

Εγκυρότητα και Αξιοπιστία της Έρευνας

Η εγκυρότητα και η αξιοπιστία μιας έρευνας είναι έννοιες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση αυτής .

Η εγκυρότητα αποτελεί βασική προϋπόθεση τόσο για τις ποσοτικές όσο και για τις ποιοτικές έρευνες . Εκφράζει σε ποιο βαθμό ένα ερευνητικό εργαλείο πράγματι μετρά αυτό που επιδιώκει να μετρήσει .

Στην ποσοτική έρευνα η εγκυρότητα επιτυγχάνεται με τη σωστή δειγματοληψία , επιλογή του κατάλληλου ερευνητικού εργαλείου (κατάλληλο ερωτηματολόγιο) και την κατάλληλη στατιστική διαχείριση των δεδομένων . Σε μια έρευνα προσπαθούμε πάντα να αυξήσουμε τα επίπεδα εγκυρότητας .

Στην έρευνα η εγκυρότητα εμφανίζει δύο βασικές παραμέτρους , την εσωτερική και την εξωτερική εγκυρότητα . Η εσωτερική εγκυρότητα αποδεικνύει ότι το αντικείμενο της έρευνας επαληθεύεται από τα ίδια τα δεδομένα . Η εξωτερική εγκυρότητα είναι σχετική με γενίκευση των αποτελεσμάτων της έρευνας στον ευρύτερο πληθυσμό . Σημειώνεται εδώ ότι αν δεν υπάρχει εσωτερική εγκυρότητα δεν μπορεί να υπάρξει και εξωτερική .

Η αξιοπιστία μιας έρευνας εκφράζει τη δυνατότητα του ερευνητικού εργαλείου που χρησιμοποιείται να δίνει παρόμοια αποτελέσματα κάθε φορά με διαφορετικό δείγμα και σε διαφορετικές χρονικές στιγμές .

Η αξιοπιστία της έρευνας σε σχέση με το δείγμα ελέγχεται δίνοντας το ίδιο ερωτηματολόγιο σε διαφορετικά δείγματα με παρόμοια χαρακτηριστικά (π.χ. σε μαθητές της ίδιας τάξης αλλά διαφορετικού τμήματος) . Στην περίπτωση αυτή η αξιοπιστία μετράτε με τη στατιστική σημαντικότητα

του συντελεστή συσχέτισης ο οποίος πρέπει να παίρνει τιμή $>0,05$ η οποία διασφαλίζει την αξιοπιστία .

Αν θέλουμε να ελέγξουμε την αξιοπιστία σε βάθος χρόνου θα πρέπει στο ίδιο δείγμα να δοθεί το ίδιο ερωτηματολόγιο σε διαφορετικές χρονικές στιγμές απλά θα πρέπει να επιλεγεί κατάλληλη χρονική κλίμακα η οποία θα παρεμβάλλεται ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη δοκιμασία .

Τέλος συνίσταται να προηγείται πριν την κύρια έρευνα πιλοτική έρευνα η οποία συνεισφέρει στην αύξηση του βαθμού εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας έρευνας . (Louis Cohen , Lawrence Manion , Keith Morrison , 2000) .

Δειγματοληψία

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΤΑ ΣΥΣΤΑΔΕΣ

Για την έρευνά μας επιλέχθηκε να γίνει έρευνα δημοσκόπησης μέσω ερωτηματολογίου που διαμοιράστηκε ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του σχολείου . Πραγματοποιήθηκε σε συγκεκριμένο δείγμα του πληθυσμού και καταγράφει τη γνώμη των ατόμων για το θέμα της έρευνας .

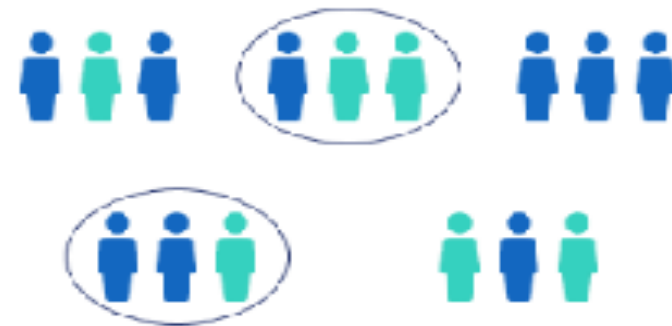
Θα πρέπει ίσως εδώ να ορίσουμε τον πληθυσμό και το δείγμα για να κατανοήσουμε τη διαδικασία . Πληθυσμός είναι ολόκληρη η ομάδα ατόμων για τα οποία θέλουμε να εξάγουμε συμπεράσματα με την έρευνα . Στην περίπτωση μας πρόκειται για όλους τους μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Ελλάδας . Δείγμα είναι η συγκεκριμένη ομάδα ατόμων από τα οποία θα συλλέξουμε δεδομένα . Στην έρευνά μας δείγμα αποτελούν οι συγκεκριμένοι μαθητές ενός λυκείου στην Ελλάδα που θα απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο .

(Churchill Gilbert Jr. , 1992) . Η έρευνα διενεργήθηκε για το Α' τετράμηνο του σχολικού έτους .

Στη συνέχεια , αφού ορίσαμε τον πληθυσμό , εντοπίσαμε το δειγματοληπτικό πλαίσιο και επιλέξαμε τη μέθοδο της δειγματοληψίας . Η δειγματοληπτική μέθοδος που επιλέχθηκε ανήκει στην κατηγορία μεθόδου πιθανότητας όπου κάθε άτομο έχει πιθανότητα να επιλεγεί , το σφάλμα εκτίμησης μπορεί να υπολογιστεί και λαμβάνοντας το υπόψη μπορούμε τα συμπεράσματα που θα συλλέξουμε από το δείγμα να τα γενικεύσουμε στον πληθυσμό .

Επιλέχθηκε μέθοδος δειγματοληψίας κατά συστάδες όπου το δείγμα χωρίζεται σε υποομάδες και επιλέγουμε κάποιες από αυτές . Σε ένα δείγμα κατά συστάδες οι παράμετροι του ευρύτερου πληθυσμού περιγράφονται με μεγάλη ακρίβεια και έτσι μπορούμε να γενικεύσουμε σε όλο τον πληθυσμό .

Cluster sample

[Shona McCombes](#). An Introduction to Sampling Methods , 2020

Ζητήματα Δεοντολογίας

Το θέμα της δεοντολογίας στην έρευνα είναι ευρύ και απαιτητικό . Ένα βασικό ζήτημα αποτελεί η συνειδητή συναίνεση των συμμετεχόντων η οποία βασίζεται στο δικαίωμα του ατόμου στην ελευθερία και την αυτοδιάθεση του και έτσι του δίνει το δικαίωμα της άρνησης στη συμμετοχή ή ακόμα και της απόσυρσης μετά την έναρξη της έρευνας . Στους συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι κατανοητό ότι η συμμετοχή τους είναι λεπτομερή πληροφόρηση για το θέμα

Εάν η έρευνα , όπως στην παρούσα λυκείου) θα πρέπει οι γονείς να είναι γραπτά συνειδητή συναίνεση για τη γνωρίζοντας ότι το παιδί μπορεί να έρευνα αν εμφανίσει σημάδια άγχους ή πρόκειται για έρευνα σε σχολείο θα επίσημη άδεια από τις εκπαιδευτικές ερευνητή με διευθυντή εκπαίδευσης της εγκριθεί ζητείται συνεργασία και άδεια σχολείο από το διευθυντή και τους συνέχεια από το σύλλογο διδασκόντων . να δώσει όσες πληροφορίες χρειάζονται διαδικασία της έρευνας .

Πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι όλοι οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται με ερευνητής γνωρίζει την ταυτότητα του ερωτώμενου σε καμιά περίπτωση δε κάνει γνωστή δημόσια τη συσχέτιση και οφείλει να εξαφανίσει τα αναγνωριστικά στοιχεία .

Θα πρέπει γενικότερα να οικοδομείται μια καλή σχέση μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενων . Αυτό επιτυγχάνεται με την δημιουργία της αίσθησης της επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων . (Louis Cohen , Lawrence Manion , Keith Morrison , 2000) .

εθελοντική και θα πρέπει να έχουν πλήρη και της έρευνας .

απευθύνεται σε ανηλίκους (μαθητές πλήρως ενημερωμένοι και να παρέχουν συμμετοχή των παιδιών τους στην έρευνα , αποχωρήσει οποιαδήποτε στιγμή από την καταπίεσης . Σε πρώτη φάση βέβαια όταν πρέπει να ζητείται από τον ερευνητή αρχές , μετά από προσωπική επαφή του περιφέρειας που ανήκει το σχολείο . Αφού διεξαγωγής της έρευνας στο συγκεκριμένο υποδιευθυντές του σχολείου αρχικά και στη Σε όλες τις συναντήσεις ο ερευνητής πρέπει για τους σκοπούς , τη φύση και τη

συμμετέχοντες θα είναι ανώνυμοι και οι απόλυτη εμπιστευτικότητα . Ακόμα και αν ο

Ανάλυση και Επεξεργασία των Δεδομένων της Έρευνας

Οι ποσοτικές μέθοδοι δίνουν έμφαση σε αντικειμενικές μετρήσεις και στη στατιστική, μαθηματική ή αριθμητική ανάλυση των δεδομένων που συλλέγονται μέσω δημοσκοπήσεων, ερωτηματολογίων και ερευνών ή με χειρισμό προ υπαρχόντων στατιστικών δεδομένων χρησιμοποιώντας υπολογιστικές τεχνικές. Η ποσοτική έρευνα εστιάζει στη συλλογή αριθμητικών δεδομένων και στη γενίκευσή τους σε ομάδες ανθρώπων ή στην εξήγηση ενός συγκεκριμένου φαινομένου . Καλούμαστε λοιπόν να μετατρέψουμε αριθμούς σε ουσιαστικά δεδομένα . Τα βήματα για την διενέργεια ποσοτικής ανάλυσης δεδομένων περιλαμβάνουν συσχέτισμό των κλιμάκων μέτρησης των μεταβλητών ανά κατηγορία (ονοματικές , κατηγορικές και μεσοδιαστημικές) όπως και συσχέτισμό των περιγραφικών στοιχείων της έρευνας με τα δεδομένα της έρευνας . Τα ευρήματα πρέπει να αναλυθούν κριτικά και να ερμηνευθούν αντικειμενικά .

Θα πρέπει να γίνει αποκωδικοποίηση των δεδομένων που προέκυψαν από τα δοσμένα ερωτηματολόγια για να είναι δυνατή η επεξεργασία και η ανάλυση της κάθε μεταβλητής αλλά και των σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών που εξετάζονται στην εργασία μας . Στη συνέχεια διατυπώνουμε τις υποθέσεις μας , σύντομες και ακριβείς προτάσεις στις οποίες περιγράφεται τι πιστεύουμε ότι θα συμβεί στην έρευνα και ακολουθεί χρήση του Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 20.0 μέσω του οποίου θα γίνει παραγοντική ανάλυση δηλαδή θα βρούμε και θα ερμηνεύσουμε κοινούς παράγοντες και συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών μας . Η παραγοντική ανάλυση χρησιμοποιείται στην έρευνά μας γιατί μελετούμε ανθρώπινη συμπεριφορά και οι μεταβλητές μας δεν μπορούν να μετρηθούν απευθείας .

Για τον έλεγχο των συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης Pearson r αριθμός μεταξύ -1 και 1 που δείχνει σε ποιο βαθμό οι δύο μεταβλητές σχετίζονται γραμμικά . Μια τιμή $>0,7$ δείχνει ισχυρή συσχέτιση ενώ μια τιμή $<0,5$ δείχνει αδύναμη ή καθόλου συσχέτιση .

Μετρήθηκε η αξιοπιστία δηλαδή η έκταση κατά την οποία ένα σύνολο μεταβλητών είναι συνεπές με αυτό που μετράει με τη χρήση του δείκτη Cronbach's Alpha . Τιμές του δείκτη $>0,7$ δηλώνουν υψηλή αξιοπιστία . Έτσι μπορούμε να διαπιστώσουμε αν η έρευνά μας είναι αξιόπιστη και αν οι ερωτηθέντες απάντησαν με συνέπεια και συγκέντρωση στο ερωτηματολόγιο.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μας δημοσιεύονται , μπορούν να λειτουργήσουν ανατροφοδοτικά για άλλες έρευνες , και να μας επιτρέψουν να γενικεύσουμε τα αποτελέσματα μας στο γενικότερο πληθυσμό και να καταθέσουμε την εκπαιδευτική μας πρόταση για εισαγωγή της Συναισθηματικής Μάθησης στο αναλυτικό πρόγραμμα των σχολείων της Ελλάδας .

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Bar-On, R. (2000). Emotional and social intelligence: Insights from the Emotional Quotient Inventory
- Beldoch, M. (1964), Sensitivity to expression of emotional meaning in three modes of communication .
- Benson, P. L. (2006). All kids are our kids: What communities must do to raise caring and responsible children and adolescents (2nd ed). San Francisco: Jossey-Bass.
- Blumm,R.W. , & Libbey , H.P. (2004) . School connecedness -strengthening the health and education out comes for teenagers , Journal of School Health , 74(4) , 229-299 .
- Γκότοβος, Α (2016). Η γενίκευση ως απώτατος σκοπός της επιστήμης και η συμβολή των ποιοτικών και των ποσοτικών μεθόδων στην επίτευξή του. Εκπαίδευση, Αθήνα: Πεδίο .
- Churchill Gilbert Jr. ,Basic Marketing Research , TX: The Dryden Press . (1992)
- Coleman, Andrew (2008). *A Dictionary of Psychology* : Oxford University Press.
- Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning [CASEL]. (2005). Safe and sound: An educational leader's guide to evidence-based social and emotional learning programs – Illinois edition. Chicago, IL: Author
- Creswell, J. (2003). Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches (2nded.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications
- Dryfoos, J. G. (1997). The prevalence of problem behaviors: Implications for programmes .
- Elias, M. J. (2002). Evidence of effectiveness articles: The Social Decision Making/Problem Solving Program. Unpublished technical report, University of Medicine & Dentistry of New Jersey.
- Elias, M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., Kessler, R., SchwabStone, M. E., & Shriver, T. P. (1997). Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Eisenberg, N. (Ed.). (2006). Volume 3: Social, emotional, and personality development. In W. Damon & R. M. Lerner (Series Eds.), Handbook of child psychology (6th ed.). New York: Wiley.
- Gardner, H. (1983). Frames of mind. New York: Basic Books.
- Goleman, D., (1995) Emotional Intelligence, New York, NY, England: Bantam Books, Inc.
- Goleman (1998). Η Συναισθηματική Νοημοσύνη στο Χώρο της Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Goodman , R. (1999) . The extended version of the Strengths and Difficulties Questionnaire as a guide to child psychiatric case ness and consequent burden . Journal of Child Psychologyand Psichiatry , 40, 791-801.
- Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J. E., Fredericks, L., Resnik, H., & Elias, M. J. (2003). Enhancing school-based prevention and youth development through coordinated social, emotional, and academic learning. American Psychologist, 58, 466 -474
- Klem, A. M., & Connell, J. P. (2004). Relationships matter: Linking teacher support to student engagement and achievement , Journal of School Health, 74, 262-273.
- Leuner, B (1966). Emotional intelligence and emancipation.
- Lemer. D., (1950) . The American Soldier and the Public Continuities in Social Research. Glencoe (111.) .
- Louis Cohen , Lawrence Manion , Keith Morrison , Research Methods in Education . (2000) .
- Πλατσίδου, Μ. (2005). Διερεύνηση της συναισθηματικής νοημοσύνης εφήβων με τη μέθοδο των αυτοαναφορών και της αντικειμενικής επίδοσης. Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 40, 166-181.
- Παρασκευοπούλου-Κόλλια Ευφροσύνη-Άλκηστη Ανοικτή Εκπαίδευση .
- (2008) . Μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και συνεντεύξεις . Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία , Τομ. 4 , 27-38 .
- Parker J. ,Benson M . (2004). Parent – adolescent relations and adolescence functioning: self – esteeme , substance abuseand delinquency . Adolescence , 39, 519-530 .
- Salovey, P. Mayer, J.D. (1989). Emotional intelligence.
- Shutte , N. S. , Malouff , J.M., Hall, I. E. , Haggerty , D. J. , Cooper , J. T. , Golden, C. J. &Dornheim, L.(1998) . Development and validationof emotional intelligence Personality and individual differences , 25, 167-177 .
- Sideridis, G. D. (2005). Goal orientation, academic achievement, and depression: Evidence in favor of a revised goal theory framework . Journal of Educational Psychology, 97, 366-375.
- [Shona McCombes](#). An Idroduction to Sampling Methods , 2020
- Verma, G. J. (2004). Εκπαιδευτική Έρευνα. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές. Αθήνα: Δαρδανός
- Χριστιάς, Ι. (2003). Θεωρία και Μεθοδολογία της Διδασκαλίας. Αθήνα: Γρηγόρη .

Συναισθηματική Νοημοσύνη και Μαθησιακή Συμπεριφορά.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Θεοδώρα Γκέλη
Εκπαιδευτικός, Ιδρυτικό μέλος
Ελληνικού Κέντρου Συναισθημάτων